Retouradres: Postbus 94652, 1090 GR Amsterdam

Gemeente Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens

Aan: Directeur Onderzoek, Informatie& Statistiek, de heer B. Daan,
C.c: Stedelijk directeur cluster Dienstverlening& Informatie, de heer M. Crooijmans
C.c: IV- manager cluster Dienstverlening& Informatie, de heer 5.1, 2, e
C.c: CIO AI, de heer 5.1, 2, e
C.c: De heer 5.1, 2, e (projectleider Digitale Identiteit), mevrouw 5.1, 2, e (samenwerking met andere overheden rondom Digitale Identiteit), de heer 5.1, 2, e (Informatiemanager OIS), de heer 5.1, 2, e (privacy coördinator Dienstverlening & Informatie)

Datum	30 september 2019
Behandeld door	T. 5.1, 2, e
E-mail	5.1, 2, e amsterdam.nl
Bijlage	1
Onderwerp	Presentatie digitale identiteit ontwikkelingen

Geachte heer Daan,

Op de vergadering van de Commissie Persoonsgegevens Amsterdam (CPA) van 29 augustus 2019 waren bij het agendapunt "Presentatie digitale identiteiten ontwikkelingen" namens u aanwezig: De heer 5.1, 2, e (projectleider Digitale Identiteit), mevrouw 5.1, 2, e (samenwerking met andere overheden rondom Digitale Identiteit), de heer 5.1, 2, e (Informatiemanager OIS), de heer 5.1, 2, e (privacy coördinator Dienstverlening & Informatie).

IRMA
In het kader van de uitvoeringsagenda 'De Digitale Stad' is het project 'Digitale Identiteit' van start gegaan. IRMA (I Reveal my Attributes, open source). IRMA wordt bij meerdere pilots ingezet als inlogmiddel op websites van de gemeente Amsterdam en wordt herontworpen om te fungeren als een gebruiksvriendelijke digitale identiteitsmanager. IRMA moet een bijdrage leveren aan dataminimalisatie, privacy by design en aan de bescherming van persoonsgegevens. Door middel van IRMA is het mogelijk om persoonsgegevens uit de Basisregistratie Personen (BRP) aan burgers beschikbaar te stellen. Bij de uitgifte van gegevens uit de BRP zullen naar alle waarschijnlijkheid ook bijzondere gegevens verwerkt worden. De persoonsgegevens worden als kaarten beveiligd in de IRMA- app opgeslagen op een smartphone. Op het mobiel apparaat verschijnt alleen het antwoord op de vraag. Het gaat erom dat alleen die informatie getoond wordt die op een gegeven moment relevant is.
De gemeente Amsterdam verstrekt niet de gegevens uit de BRP. Alle gebruikers van de IRMA app krijgen de kaarten van de gemeente Nijmegen, ongeacht waar de gebruikers woonachtig zijn. De gemeente Nijmegen is de enige verwerkingsverantwoordelijke voor de uitgifte van de kaarten uit de BRP voor IRMA.

Tijdens de vergadering is aan de CPA gevraagd of bij het gebruik van identiteitsmanager IRMA de bescherming van persoonsgegevens voldoende gewaarborgd is om in 2019 meerdere pilots met digitale identiteitsmanager IRMA uit te voeren. Het gaat om pilots waarin zowel het laden van BRP- gegevens in IRMA als het gebruik van IRMA als inlog- en authenticatiemiddel wordt onderzocht.

Advies

De CPA dankt de aanwezigen voor de heldere toelichting. De commissie reageert enthousiast op de gebruiksvriendelijke digitale identiteitsmanager. Wel moet er aandacht komen voor de juiste juridische grondslagen, constructies en hulpconstructies. Vooral nu gemeente Nijmegen gegevens verstrekt over inwoners van andere gemeenten zoals die van gemeente Amsterdam. Zoals aangegeven in het advies van Pels Rijcken & Drooglever Fortuijn kunnen toereikende juridische grondslagen worden aangevoerd voor het gebruik van IRMA.
Voor de relatie 'gebruiker (burger) en uitgever (gemeente)' geldt: De verstrekking van de persoonsgegevens aan de gebruiker kan worden gevonden in de wettelijke plicht van de gemeente in de zin van artikel 6, eerste lid, sub E, van de AVG juncto artikel 2.55 Wet BRP.
Voor de relatie gebruiker (burger) en controleur (gemeente)' geldt: Controle op de identiteit van de gebruiker is noodzakelijk om te bewerkstelligen dat de gemeente de gemeentelijke diensten/ producten aan de juiste persoon levert. Artikel 6, eerste lid, sub A en E, van de AVG kan een wettelijke grondslag vormen voor de gegevensuitwisseling.
Voor de relatie 'gebruiker en stichting' geldt: artikel 6, eerste lid, sub A, van de AVG. In dit geval is er vermoedelijk geen risico dat de toestemming van de gebruiker niet als 'vrijelijk' beschouwd kan worden. De CPA adviseert om deze grondslagen nader uit te werken en vast te stellen.
Voor nu worden er geen bijzondere persoonsgegevens als attributen ingeladen in de IRMA-app. Dit neemt echter niet weg dat er vooraf nagegaan moet worden of voor het verwerken van bijzondere persoonsgegevens, een juridische grondslag beschikbaar is en of er aanvullende beveiligingsmaatregelen noodzakelijk zijn. Het uitvoeren van een DPIA ligt voor de hand.
Het BSN wordt in de AVG niet aangemerkt als bijzonder persoonsgegeven, maar als een gereguleerd persoonsgegeven. De Nederlandse wetgever bepaalt dat het gebruik van wettelijke identificatienummers in beginsel bij (formele) wet moet zijn voorgeschreven en slechts gebruikt mag worden ter uitvoering van de in de wet genoemde doelstellingen.[1] In artikel 10 Wet algemene bepalingen Burgerservicenummer (Wabb) is er een algemene wettelijke grondslag gecreëerd voor overheidsorganen om het BSN te verwerken voor de uitvoering van hun publiekrechtelijke taak.

Naast de juridische aspecten adviseert de CPA dat er aandacht moet komen voor het gebruik van de IRMA- app door digibeten en mensen die geen toegang hebben tot digitale media. Ook moet er aandacht komen voor het actueel houden van de informatie.

[1] Artikel 87 van de AVG juncto artikel 46, eerste lid, van de UAVG

Ten slotte vraagt de CPA zich af of alleen het feit dat men drager is van de mobiele telefoon voldoende is om vragen, bijvoorbeeld of iemand 18 jaar of ouder is, beantwoord te krijgen.

Kortheidshalve verwijs ik verder naar de notulen van de vergadering over het betreffende agendapunt. De CPA wordt graag op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen.

Hoogachtend, 5.1, 2, e

5.1, 2, e

De heer mr. dr. U. van de Pol
Voorzitter Commissie Persoonsgegevens Amsterdam

Commissie Persoonsgegevens Amsterdam
Uittreksel van het verslag van het open agendapunt van de vergadering op donderdag 29 augustus 2019

1. Presentatie digitale identiteit ontwikkelingen (Directie OIS/ Datapunt, cluster Dienstverlening& Informatie)
Als uitvloeisel van het coalitieakkoord is de gemeente op zoek gegaan naar een gebruiksvriendelijke en veilige digitale identiteitsmanager. Via testen en onderzoek is bekeken hoe mensen nu omgaan met de vele fysieke en digitale identiteitsbewijzen. In het project wordt uitgegaan van privacy bij design en de Europese manier van omgaan met privacy. De bedoeling was een mensvriendelijk instrument te vinden dat de complexe technologie gemakkelijk hanteerbaar en begrijpelijk zou maken. In het voorafgaand onderzoek is onder meer gebleken dat veel mensen een soort sociale druk ervaren om haast blindelings akkoord te gaan met allerlei voorwaarden aan het gebruik van digitale instrumenten zonder zich de mogelijke consequenties te realiseren.
Men meent een geschikt instrument gevonden te hebben in een product van eigen bodem – IRMA – uit Nijmegen. In het project wordt samengewerkt met andere grote steden en ook met BZK en VNG. Voor de inwoners en gebruikers van diensten van de gemeente kunnen veel toepassingsmogelijkheden gerealiseerd worden op het gebied van dienstverlening en het aantonen van het voldoen aan voorwaarden. Bij de verkoop van alcohol kan de verkoper bijvoorbeeld digitaal de vraag stellen of de aspirant-koper wel ouder dan 18 jaar is. Op het mobiel apparaat verschijnt dan alleen het antwoord op die vraag, en niet andere informatie die op andere ID-documenten wel wordt vermeld, zoals geboortedatum en woonplaats. Het gaat er dus om dat alleen die informatie getoond wordt die op een gegeven moment relevant is. Als het gaat om stemmen voor plannen op wijkniveau kan men bijvoorbeeld volstaan met de postcode. De gebruiker kan zelf via DigiD alle digitale informatie over zijn persoon in versleutelde vorm downloaden vanuit het BRP. De gemeente is de uitgever van die informatie en dat vormt de waarborg voor de juistheid, net zoals dat bij paspoorten en ID-kaarten het geval is. De komende tijd wordt het instrument als proef verder uitgetest bij het controleren op rijvaardigheid en het aantonen van 18+ en bij De Open Stad.

De CPA is benieuwd of alleen het feit dat men drager is van het mobieltje voldoende is om die vragen beantwoord te krijgen. Verder rijst de vraag hoe de informatie actueel gehouden wordt.

De drager moet de pincode kennen en bovendien moet hij voldoende lijken op de pasfoto, net als dat nu met fysieke ID-bewijzen gebeurt. Het voordeel is dat niet ter zake doende informatie – zoals het BSN – niet getoond wordt. Bij het opvragen van informatie wordt digitaal gecontroleerd of de betreffende informatie inmiddels niet ongeldig is. Verder bepaalt de gemeente als uitgever de geldigheidsduur van informatie. Er wordt in Den Haag inmiddels hard gewerkt om de genoemde aandachtspunten rond de veiligheid bij DigiD goed op te lossen.

De CPA zet vraagtekens bij het gegeven dat de gemeente Nijmegen gegevens verstrekt over inwoners van andere gemeenten zoals Amsterdam. Daar zou een goede juridische grondslag voor moeten komen met de juiste juridische constructies en hulpconstructies.

Er wordt een onderscheid gemaakt tussen de lokale GRP-databanken en de landelijke verzameling van GRP-gegevens waar Nijmegen de data opvraagt. De bedoeling is dat er op termijn een landelijk punt komt, gedacht wordt aan onderbrenging bij de VNG, waar de minister dan voor verantwoordelijk is. Op dit moment wordt gedoogd dat Nijmegen verantwoordelijk is voor de verstrekking van gegevens aan burgers uit andere gemeenten. De grondslag is dat mensen inzicht moeten kunnen krijgen in de gegevens die hun gemeente over ze in huis heeft. In het rapport van Pels Rijcken over IRMA voor de gemeente Haarlem komen de juridische aspecten aan bod.
Op dit moment inventariseert men binnen het projectteam alle mogelijke toepassingen van IRMA. Na onderzoek zal de lijst aan het college worden voorgeld om tot verdere keuzes te komen. Sommige mogelijkheden liggen erg gevoelig – bijvoorbeeld als het gaat om parkeerplaatsen voor gehandicapten – en zullen pas later aan bod komen. Het gaat dit jaar vooral om het inrichten van de infrastructuur, het mogelijk maken van de centrale ontsluiting voorop.
Europa heeft positief gereageerd op dit project en zelfs meer subsidie aangeboden dan gevraagd was. De wethouder is ook enthousiast. De komende tijd wordt er veel gedaan om de communicatie tussen de wethouders uit de deelnemende gemeenten goed te laten verlopen. Deze vorm van samenwerking is vrij uniek, maar op termijn gaat het om een landelijke aangelegenheid: de digitale overheid, een complex, fascinerend onderwerp, heel aansprekend voor de jeugd. Van belang is dat de gegevens alleen beschikbaar gesteld worden op de telefoon van de personen zelf; er wordt dus geen register voor gemaakt. De app is overigens nu al te downloaden.

De CPA is benieuwd hoe digibeten en mensen die geen toegang hebben tot digitale media, gebruik kunnen maken van deze manier om geen overbodige informatie te hoeven verstrekken, als zij in een kwetsbare positie een beroep moeten doen op de overheid. Zij hebben vaak geen ID of BSN. Het zou aanbeveling verdienen te onderzoeken of dit instrument ook voor hen van pas zou kunnen komen, bijvoorbeeld via contactpersonen, Wmo-consulenten, mantelzorgers of bewindvoerders.

Er zijn al voorbeelden van wijkinitiatieven die personen kunnen bestempelen als belangrijk voor de wijk, ook al hebben ze geen formele identiteit. De zorgverzekeraars hebben belangstelling voor IRMA, juist omdat DigiD niet goed werkt bij bewindvoerders.

De voorzitter bedankt voor deze eerste open dialoog over dit project. Hij nodigt het projectteam nogmaals zaken te komen toelichten als er substantiële voortgang geboekt is met toepassingen in verschillende domeinen.